

λικοῦ ἡ ἄλλου φυτοῦ, τὸν ὅποῖον ἐμβάπτων ὁ ἵερεὺς εἰς ὕδωρ ἀγιασμοῦ δαίνει, ραντιστήριον σύνηθ.: Μᾶς φώτισε ὁ παππᾶς μὲ τὴν ἀγιαστούρα του Ἀθῆν.

*άγιαστος ἐπίθ. ἀγιαστὲ Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγιάζω.

Ο ἡγιασμένος, ὁ ἀγιος, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ φρ. νὰ ἔγιαστε τὸ ὄνομάν τυ («ἀγιασθήτω τὸ ὄνομά σου»).

ἄγιαστος ἐπίθ. Πάρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *άγιαστος <ἀγιάζω τοῦ ἀρχικοῦ αποσλαβόντος σημ. στερήσεως διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2 α.

Ο ἀδιάφορος πρὸς τὰ θεῖα, ἀσεβῆς (ἐσήμαινε τὸ πρῶτον κυριολ. τὸν μὴ ἀγιαζόμενον): Ἀγιαστος ἀνθρωπος, δὲν πατάει 'ς τὴν ἐκκλησιά, κερι ποτέ του δὲν ἀνάβει.

ἄγια - Σωτῆρα ἡ, ἀι-Σουτῆρας ὁ, Θράκ. (Σουφλ.) ἀγιά-Σωτῆρα ἡ, σύνηθ. ἀγιά-Σουτῆρα βόρ. Ιδιώμ. ἀι-Σουτῆρα *Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀε-Σωτῆρα Πόντ. (Κρώμν. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἀγία καὶ τοῦ ὄν. Σωτῆρα. Οἱ τύπ. ἀι- ἀε- κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀρσ. γέν.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ τελουμένη τὴν 6ην Αὐγούστου (ἡ τοῦ γέν. μεταβολὴ κατὰ τὸ συνών. Μεταμόρφωσι, ὅθεν ἐπισκοτισθείσης τῆς σημ. τοῦ Σωτῆρος ὑπολαμβάνεται ὡς ἀγία τις Σωτῆρα, δι' ὃ πρ. καὶ ἀγι- *Ηλίας) ἐνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Παναγιὰ καὶ ἀγιά-Σωτῆρα, | φέρ' τηνε καὶ ἀς εἶναι χήρα Πελοπν. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. πολλαχ.

ἄγιατικος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Μεσσ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγιος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-άτικος.

1) Ο εἰς ἀγιον ἀφιερωμένος Πελοπν. (Λακων. Μάν. Μεσσ. κ. ἀ.): Σφαγτὰ ἀγιάτικα (ζῷα ἀφιερωμένα εἰς ἀγιον, τὰ ὅποια σφάζονται κατὰ τὴν ἑορτὴν του πρὸς ἐστίασιν τῶν προσερχομένων εἰς αὐτὴν) Μεσσ. Τὸ ἀγιάτικο πρᾶμα, ἐφτὰ φροὲς νὰ πλεωθῇ, πάλι ἀγιάτικο ἔναι Λακων. Θενὰν τὰ γραῦψα ἀγιάτικα (ένν. τὰ κτήματα) Μάν. || Φρ. Νὰ τὸ τάξῃ ἀγιάτικο! (νὰ ἀσθενήσῃ, ὥστε νὰ ἀναγκασθῇ νὰ τὸ ἀφιερώσῃ! Ἄρα) Λακων. Ἀγιάτικο νὰ μείνῃ! (ένν. τὸ κτήμα, ἡτοι ἔρημον, ἀδέσποτον) Μάν. Υπὸ τοὺς τύπ. Ἀγιάτικο καὶ Ἀγιάτικη Καρυδέα τοπων. Πελοπν.(Μάν.) 2) Τὸ οὐδ. οὐσ., κατηραμένον πρᾶγμα (ὡς τὸ κτήμα τὸ μένον ἀνευ νομίμου ἐκ κληρονομίας κυρίου) Πελοπν. (Λακων. Μάν.): Κάτις, ἀγιάτικο! (πρὸς γαλῆν) Μάν. Ὁξω ἀγιάτικα! (πρὸς ζῷα) Λακων.

ἄγιατος ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γιατὸς <γιαίνω.

Ἀνίατος: Τὸ γρέμνισμα τῆς περασμένης ἐβδομάδας εἰν' ἀκόμ' ἀγιατο (ἡτοι τὸ ἐκ τῆς πτώσεως τραῦμα). Συνών. ἀγιανος, ἀγιάτρευτος 1.

ἄγια-τούφα ἡ, *Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀγιότουφα *Ηπ. (Ζαγόρ.) Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἀγία καὶ τοῦ οὐσ. τούφα.

Ἐν τῇ συνθηματικῇ γλώσσῃ ἡ ἐκκλησία.

ἀγία-τράπεζα ἡ, κοιν. ἀγια-τράπεζα πολλαχ. ἀγιά-τράπεζα Παξ. ἀε-τράπεζα Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀαι-τράπεζα Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἀγία καὶ τοῦ οὐσ. τράπεζα. Εἰς τὸ ἀαι-τράπεζα τὸ ν ἐκ τῆς αἰτιατ. ἀγίαν-τράπεζα.

Ἡ ἀγία τράπεζα τοῦ ἱεροῦ βήματος, ἐπὶ τῆς ὅποιας τελεῖ ὁ ἱερεὺς τὴν ἀναίμακτον θυσίαν τῆς ἱερᾶς λειτουργίας ἐνθ' ἀν.: Γνωμ. Καθαρὴ καρδιὰ καὶ πάτα πάνω 'ς τὴν ἀγιά-τράπεζα (ὅ ἔχων καρδίαν καθαράν, ἡτοι ἀγαθήν, δὲν ἀμαρτάνει καὶ ἀν πατήσῃ ἐπὶ τῆς ἀγίας τραπέζης, ἡ ὅποια εἶναι ἱερωτάτη) Σῦρ. (Ἐρμούπ.) Συνών. ἀγιοτράπεζο.

ἀγιάτρευτος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀγιάτριφτος βόρ. Ιδιώμ. ἀδάτρευτος Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *γιατρευτὸς <γιατρεύω, παρ' ὁ καὶ δᾶτρεύω.

1) Ο μὴ θεραπευθείσις ἡ ὁ μὴ δυνάμενος νὰ θεραπευθῇ, ἀνίατος κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.): Ἀγιάτρευτη ἀρρώστια-πληγή. Πῆγε γὰρ νὰ γιατρευτῇ καὶ γύρισε ἀγιάτρευτος κοιν. Τοὺν ἀφ' καν ἀγιάτριφτον τοὺν ἀνθρουπον Στερελλ. (Αἰτωλ.) Τὸ δέρι μ' ἐπέμ' νεν ἀγιάτρευτον (τὸ χέρι μου ἔμεινε ἄγ.) Τραπ. || Φρ. Ἐχω ἀγιάτρευτη πληγή (ἐπὶ ἔρωτος ἡ μνησικακίας) Πελοπν. (Ἄρκαδ.) Συνών. ἀγιανος, ἀγιατος.

2) Ούσ. τὸ ἀνίατον νόσημα, συνήθως ἐπὶ κακοήθους δερματικοῦ ὅγκου Στερελλ. (Αἰτωλ.): Ἐ, π' τ' ἀγιάτριφτον νὰ βγαλ' σ! (ἀρά).

ἀγιάτρεψα ἡ, Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγιάτρευτος κατὰ παρασχετισμὸν πρὸς τὸ γιάτρεψα ἀόρ. τοῦ ρ. γιατρεύω. Πβ. ἀ-στερητ. 1 β.

Τὸ νὰ μὴ θεραπεύεται τις: Ἐχει ἀγιάτρεψα (πάσχει ἀνιάτως).

ἀγία-Τριάδα ἡ, ἀγία-Τριάς Πόντ. ἀγία-Τριάδα σύνηθ. ἀγιά-Τριάδα σύνηθ. ἀγιά-Ντριάδα Παξ. ἀι-Τριάδα Θράκ. (Σουφλ.) Στερελλ. (Εύρυταν.) κ. ἀ. ἀν-Τριάδα Στερελλ. (Εύρυταν.)

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἀγία καὶ τοῦ οὐσ. Τριάδα. Ἐν τῷ τύπ. ἀγια-Ντριάδα τὸ ν ἐκ τῆς αἰτιατ. ἀγιαν Τριάδα.

1) Ἡ ἑορτὴ τῆς ἀγίας Τριάδος, ἡτοι, κινητὴ οὖσα, τελεῖται τὴν Δευτέραν μετὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ἡτοι πεντήκοντα μίαν ἡμέρας μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, κινεῖται δὲ μεταξὺ τῶν τελευταίων δεκαημέρων τοῦ Μαΐου καὶ Ποντίου σύνηθ.: Φρ. Ἡ ἀγία-Τριάς (ἐπὶ τοῦ δὶς ἡττηθέντος ἐν πάλῃ ἡ ἄλλη παιδιᾶς καὶ ἡδη τρίτην φοράν ἀποπειρωμένου) Πόντ. || Γνωμ. Ἡ ἀγιά-Τριάδα βαστάει τὸ χαλάζι 'ς τὴν ποδέλη της (ὅτι συνήθως πίπτει χάλαζα ἐντὸς τῶν δύο εἰδημένων χρονικῶν δρίων τῆς ἑορτῆς τῆς ἀγίας Τριάδος) Πελοπν. (Γορτυν.) ᩩ λ. καὶ ὡς τοπων. σύνηθ.

2) Ἡ Τρίτη τῆς Διακαιινισίμου Ἐβδομάδος (ἐκ παρασχετισμοῦ τῶν τριῶν ἡμερῶν τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα Κυριακῆς, Δευτέρας καὶ Τρίτης κατ' ἐπίδρασιν καὶ αὐτοῦ τοῦ ὄν. Τρίτη πρὸς τὰ τρία πρόσωπα τῆς ἀγίας Τριάδος) Θράκ. (Σουφλ.)

ἀγιάτριλα ἡ, Κυκλ. Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγιάτρος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ίλα.

